

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะภาษาอังกฤษแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในโรงเรียนเอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบเน้นงานปฏิบัติ รวมทั้งศึกษาผลของการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร โดยดำเนินการตามขั้นตอนย่อย ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาอังกฤษ ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบเน้นงานปฏิบัติ การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย และการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน

1.2 วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน โดยการนำแบบสอบถามความต้องการในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษไปสอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ของโรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร

1.3 วิเคราะห์แบบเรียน โดยนำแบบเรียนภาษาอังกฤษที่ใช้สอนในโรงเรียนเอกชน และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้รายละเอียดเนื้อหาในเรื่องการใช้ภาษาในบริบทต่างๆ คำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์

1.4 วิเคราะห์งานปฏิบัติ โดยศึกษาข้อมูลจากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานปฏิบัติ การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน การวิเคราะห์แบบเรียน แล้วคัดเลือกงานปฏิบัติที่เหมาะสม นำมาจัดประเภท และเรียงลำดับความยากง่ายก่อนการนำไปใช้

ตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร เป็นการร่างเอกสารหลักสูตรตามขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1 กำหนดองค์ประกอบและรายละเอียดของหลักสูตร โดยพิจารณาข้อมูลพื้นฐานทั้งหมดที่ได้จากการดำเนินการในขั้นตอนที่ 1

2.2 ร่างรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยเอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร

2.3 ตรวจสอบคุณภาพของเอกสารหลักสูตรในเชิงทฤษฎี โดยนำหลักสูตรไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ด้านการสอน และด้านการสอนภาษาอังกฤษ พิจารณาความเป็นไปได้และความสอดคล้องขององค์ประกอบในเชิงทฤษฎี นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วในเชิงปฏิบัติ โดยนำไปทดลองสอนแล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

ตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยการนำไปทดลองสอนนักเรียนในห้องเรียนตามขั้นตอนย่อย ดังนี้

3.1 เตรียมการทดลองใช้หลักสูตร

3.1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรและงานปฏิบัติของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2

3.1.2 กำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองสอน คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2539 จำนวน 63 คน แยกเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 32 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 31 คน

3.1.3 เตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ได้ผ่านการหาคุณภาพแล้ว

3.1.4 เตรียมแผนการสอน ใบบางสำหรับแจกนักเรียน สื่อการสอน เช่น รูปภาพ แถบประโยค ที่จะใช้สอนทั้งสองกลุ่ม

3.2 ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร

3.2.1 นำแบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ ไปทดสอบนักเรียนก่อนการเรียน ทั้งสองกลุ่ม

3.2.2 ดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่ได้จัดเตรียมไว้ โดยกลุ่มทดลองสอนตามแผนการสอนของหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้น และกลุ่มควบคุมสอนตามแผนการสอนปกติ เนื้อหาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2

3.2.3 นำแบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ ไปทดสอบนักเรียน หลังการเรียน ทั้งสองกลุ่ม

ตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตร เป็นการประเมินการนำหลักสูตรไปทดลองเฉพาะชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ใช้ตามขั้นตอนย่อย ดังนี้

4.1 นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติทดสอบที่ (t - test) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS / PC⁺

4.2 คำนวณค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถทางภาษาอังกฤษหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองให้เป็นค่าร้อยละ

4.3 สรุปข้อมูลจากแบบบันทึกหลังการสอน

4.4 นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตร มาปรับปรุงเอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรและแผนการสอน

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยที่ได้นำเสนอ ปรากฏผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ได้หลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรเสริมทักษะภาษาอังกฤษแบบเน้นงานปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในโรงเรียนเอกชน หลักสูตรประกอบด้วยรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้ คือ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง กรอบแนวคิด เนื้อหา การจัดการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล เป็นหลักสูตรที่ใช้งานปฏิบัติเป็นหลักในการวิเคราะห์ งานปฏิบัติที่นำมาใช้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการปฏิบัติงานให้เป็นผลสำเร็จ

เอกสารหลักสูตรประกอบด้วย ความเป็นมาของการพัฒนาหลักสูตร แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ และตัวอย่างแผนการสอน หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก ค่าเฉลี่ยจากการประเมินเกิน 3.5 ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน

2. ผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ปรากฏดังนี้

2.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางภาษาอังกฤษหลังการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนเพิ่มขึ้น .95 ของค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่ม ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนเพิ่มขึ้น .62

2.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางภาษาอังกฤษหลังการเรียน ของกลุ่มทดลอง คิดเป็นร้อยละ 65.62 คือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 16.03 ของคะแนนเต็ม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะภาษาอังกฤษแบบเน้นงานปฏิบัติในครั้งนี้ ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกด้าน เป็นไปตามหลักการของการพัฒนาหลักสูตร ทำให้ได้หลักสูตรที่มีความเหมาะสมที่จะใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ของโรงเรียนเอกชน นอกจากนี้ในการจัดทำหลักสูตรได้ทำการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน โดยการสอบถามความต้องการของผู้เรียนเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการดำเนินงานของหลักสูตร การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนเป็นขั้นตอนแรกสุดที่มีความสำคัญต่อการกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอน (Nunan, 1994 : 43) นอกจากนี้ยังช่วยขยายขอบเขตของเนื้อหา ช่วยในการออกแบบหลักสูตรรวมทั้งการนำหลักสูตรไปใช้ และช่วยให้มีข้อมูลที่จะใช้ในการทบทวนและการประเมินหลักสูตร (Richards, 1984 : 5) การพัฒนาหลักสูตรโดยจัดให้มีการสอบถามและวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนนั้น โดยทั่วไปมักจะดำเนินการในหลักสูตรที่จัดสำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว จึงนับเป็นหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนและสนองตอบความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ในด้านการจัดรายละเอียดของเนื้อหาได้ทำการวิเคราะห์แบบเรียนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ และเป็นที่ยอมรับใช้ในโรงเรียนเอกชน ซึ่งจะทำให้หลักสูตรนี้เป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้น เพราะมีส่วนของรายละเอียดเนื้อหาที่ใกล้เคียงกับที่โรงเรียนเอกชนใช้อยู่เดิม แต่ได้ปรับเปลี่ยนจุดเน้นของการจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้มาอยู่ที่งานปฏิบัติแทน

2. การทดลองใช้หลักสูตร

การนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยเปรียบเทียบผลของการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตรเสริมทักษะภาษาอังกฤษแบบเน้นงานปฏิบัติกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ หลังจากเสร็จสิ้นการสอนแล้วปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้ คือ

1) การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม การจัดการเรียนการสอนของทั้งสองกลุ่มยังคงใช้แนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) แต่กลุ่มทดลองจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเองอย่างเป็นอิสระ ด้วยการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นคู่ หรือทำตามลำพัง มีเอกสารชี้แจงการทำงานแจกให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานตามขั้นตอนจนประสบผลสำเร็จเป็นชิ้นงานให้เห็น ครูเป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็นหรือเมื่อนักเรียนต้องการเท่านั้น ส่วนในกลุ่มควบคุมจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนฝึกการใช้ภาษาอังกฤษตามขั้นตอนที่แน่นอน ครูเป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ นักเรียนทั้งสองกลุ่มต่างได้รับโอกาสในการฝึกการใช้ภาษาทดเทียมกัน แต่ใช้วิธีการที่ต่างกัน ซึ่งทั้งสองวิธีดังกล่าวเป็นวิธีการที่เหมาะสมใช้ได้สำหรับผู้เรียนที่อยู่ในวัยนี้ เพราะผู้เรียนเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในวัยเด็กตอนปลาย ที่มีอายุประมาณ 10-11 ขวบ เป็นวัยที่มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมทุกอย่างที่ครูได้จัดเตรียมไว้ เพราะเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น ต้องการเป็นที่ยอมรับ ต้องการได้รับการยกย่องและชมเชย ต้องการแสดงความสามารถของตนเอง และให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน (ประพนอม สุรัสวดี, 2534 : 8) วัยและลักษณะของนักเรียนทั้งสองกลุ่มทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนสูง ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี มีความสนุกสนานในการเรียน โดยเฉพาะในการทำงานหรือทำกิจกรรมที่มีการแข่งขันระหว่างกลุ่ม ผลที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนทั้งสองกลุ่มจึงไม่แตกต่างกันเมื่อทำการทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษ แต่นักเรียนทั้งสองกลุ่มต่างมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้นทั้งสองกลุ่ม

2) ระยะเวลาของการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ตามโครงสร้างของหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้นกำหนดเวลาที่ใช้สอนไว้ 2 คาบ ต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 4 ภาคเรียน หรือ 2 ปีการศึกษา แต่ในการทดลองจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรครั้งนี้ ไม่สามารถดำเนินการสอนให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตรได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านระยะเวลาของการทำวิจัย ทำให้ต้องปรับ

เวลาในการสอนให้สั้นลงเหลือเพียง 6 สัปดาห์ และทำการสอนทุกวัน วันละ 1 คาบ (50 นาที) ทำให้ผลของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรยังไม่ปรากฏชัดเจนพอที่จะเห็นความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ควรมีระยะเวลาานพอสมควร โดยเฉพาะหลักสูตรที่เกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถทางภาษา เพราะการเรียนภาษาเป็นวิชาทักษะที่ต้องการเวลาในการฝึกฝน ตัวอย่างการทดลองใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษแบบเน้นงานปฏิบัติที่ประเทศอินเดีย โดยพรานูห์ (Prabhhu, 1984) ใช้เวลาต่อเนื่องกันประมาณ 1-3 ปี จึงเห็นความก้าวหน้าทางภาษาของผู้เรียนอันเป็นผลมาจากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร สำหรับในประเทศไทย กุสุมา โชคบำรุง (2530) ได้ทดลองใช้งานปฏิบัติสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นเวลา 18 สัปดาห์ จึงเห็นผลความแตกต่างของการสอนโดยใช้งานปฏิบัติกับการสอนตามปกติ ดังนั้นด้วยระยะเวลาอันสั้นของการทดลองใช้หลักสูตรจึงยังไม่สามารถประเมินคุณภาพของหลักสูตรจากการจัดการเรียนการสอนในครั้งนี้ได้ เพราะเป็นการดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้เพียงส่วนหนึ่งภายในระยะเวลาอันสั้น

สำหรับค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางภาษาอังกฤษหลังการเรียนของกลุ่มทดลองได้ร้อยละ 65.62 ไม่ถึงร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการตั้งเกณฑ์ไว้ค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับ การตั้งเกณฑ์เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ภาษาหรือการฝึกทักษะทางภาษาของผู้เรียน ซึ่งโดยทั่วไปตั้งไว้ร้อยละ 60 หรืออยู่ในระดับปานกลาง แต่เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่ากลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนในโรงเรียนเอกชนที่ได้เรียนภาษาอังกฤษมาตั้งแต่ระดับอนุบาลหรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การตั้งเกณฑ์จึงควรตั้งให้สูงถึงร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม แต่เมื่อพิจารณาอัตราเพิ่มของคะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 15 ของคะแนนเต็ม ซึ่งถือเป็นอัตราการเพิ่มที่เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับผลการวิจัยโดยทั่วไป เช่น ของวัฒนาพร รัชบุทกซ์ (2535) ที่ทดลองสอนโดยใช้รูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตตาคอกนิชันในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยหลังการสอนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 15 ของคะแนนเต็มเช่นกัน

แม้ผลการทดลองสอนตามหลักสูตรเสริมทักษะภาษาอังกฤษแบบเน้นงานปฏิบัติจะไม่แตกต่างจากการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นแล้วก็ตาม แต่เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเพิ่มของคะแนนหลังการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้วพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนเพิ่มขึ้น .95 ของค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่ม ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนเพิ่มขึ้น .62 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การสอนตามหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนไปในทางบวก ซึ่งหากมีการทดลองต่อไปในระยะเวลา

ที่ยาวนานขึ้น ก็อาจจะมีผลให้เกิดความแตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่สอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ข้อสังเกตจากทดลองใช้หลักสูตร

จากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้มีข้อสังเกตที่ควรนำเสนอ และอภิปรายดังนี้

1) กระบวนการเรียนการสอน เนื่องจากการสอนตามหลักสูตรเสริมทักษะภาษาอังกฤษแบบเน้นงานปฏิบัติเป็นการปรับเปลี่ยนบทบาทของครูและนักเรียน จากการที่ครูเป็นผู้ควบคุมดูแลทุกอย่างที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียนมาเป็นผู้ที่จัดเตรียมงานปฏิบัติที่จะใช้ในการเรียนการสอน และให้ความช่วยเหลือเท่าที่จำเป็นในขณะที่กำลังดำเนินการสอนภายในห้องเรียน ครูจึงต้องใช้เวลาในการเตรียมการสอนมากขึ้นกว่าเดิมแต่ละภาระหรือลดบทบาทลงขณะอยู่ในห้องเรียน ดังนั้น ผู้ที่มีบทบาทและทำให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างดี คือ ตัวนักเรียน ถ้านักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ ก็จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น มีบรรยากาศของการเรียนรู้ เช่นเดียวกับการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ในครั้งนี้ และสิ่งสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนสนใจและตั้งใจทำงานก็คือ งานปฏิบัติที่ครูนำมาใช้ การจัดเตรียมงานปฏิบัติก่อนการสอนจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะมีผลต่อกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยตรง

2) การปฏิบัติงานร่วมกัน หลักสูตรนี้กำหนดให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ใช้ภาษาในการทำงานและการสื่อสารกับผู้อื่น งานปฏิบัติที่นำมาใช้ในหลักสูตรจึงมีลักษณะเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นส่วนใหญ่ จากการสังเกตการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบการทำงานร่วมกันและมีความสุขในการทำงาน เพราะมีความกดดันและมีความเครียดลดน้อยลงการทำงานในหมู่เพื่อน นอกจากจะทำให้เกิดเรียนรู้ภาษาอังกฤษแล้ว ยังทำให้นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้เรื่องความรับผิดชอบของตนเองที่ส่งผลต่อกลุ่ม รู้จักช่วยเหลือ ปรีกษาหารือ ให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน และทุกคนมีโอกาสประสบผลสำเร็จ มีความภาคภูมิใจในตนเองเมื่อปฏิบัติงานได้สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย

3) การใช้ภาษาในการปฏิบัติงาน จากการสังเกตการใช้ภาษาในการปฏิบัติงานในระยะแรก ๆ นักเรียนยังไม่ค่อยคุ้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษ ทำให้ไม่กล้าใช้เพราะอายและกลัวผิด ต่อมาเมื่อเห็นว่าการพูดผิดไม่ใช่เรื่องที่เป็นความผิดร้ายแรง และมีเพื่อนคอยให้ความช่วยเหลือ จึงมีการใช้ภาษาในการปฏิบัติงานมากขึ้น แต่ก็ใช้ภายในขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเท่านั้น เนื่องจากเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาจึงมีข้อจำกัดในการใช้ภาษา และโดยอาศัยการเรียนรู้จากเพื่อนทำให้เกิดความกล้าและมีความมั่นใจในการใช้ภาษามากขึ้น

4. เจตคติที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ การใช้งานปฏิบัติเป็นหลักในการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเองจนสำเร็จเห็นเป็นผลงาน งานปฏิบัติมีความหลากหลาย และมีลักษณะที่นักเรียนชอบ เช่น เป็นเกมแข่งขันระหว่างกลุ่ม ทำให้นักเรียนได้รับความรู้และความพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษเพราะตั้งใจเรียนและอยากเรียนต่อเมื่อหมดระยะเวลาในการทดลองแล้ว

5. การประเมินผลงานปฏิบัติ ผลงานปฏิบัติอาจนำเสนอในลักษณะของงานเดี่ยว งานคู่ งานกลุ่ม ตามที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานแต่ละอย่าง ในการประเมินผลงานปฏิบัติได้พิจารณาที่ผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญแต่ในการสำเร็จของงานแต่ละชิ้นจะมีคุณภาพแตกต่างกันไป การที่จะทำให้งานสำเร็จและมีคุณภาพดีด้วยนั้นต้องอาศัยวิธีการหลายอย่าง ในการทดลองใช้หลักสูตรในครั้งนี้ได้ใช้วิธีการดังต่อไปนี้ เช่น การจัดแสดงผลงานที่สำเร็จแล้วเพื่อให้นักเรียนเห็นความแตกต่างและเห็นตัวอย่างงานที่มีคุณภาพ การให้คำชมเชยและให้กำลังใจในการทำงาน การจัดกลุ่มที่มีทั้งเด็กเก่งและเด็กอ่อนคละกัน เป็นต้น ซึ่งสามารถทำให้ผลงานปฏิบัติมีคุณภาพดีขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ 2 ด้าน คือ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการวิจัยดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ครูควรได้ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ให้เข้าใจก่อนการนำไปใช้ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลต่อนักเรียนตามต้องการ -

1.2 ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานร่วมกันภายในกลุ่ม จัดกลุ่มผู้เรียนให้มีลักษณะคละกันคือมีทั้งเด็กเก่ง ปานกลาง และเด็กอ่อนอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเรื่องกระบวนการกลุ่ม และการเรียนแบบร่วมมือ เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องในการทำงานร่วมกัน

1.3 ในการเลือกใช้งานปฏิบัติ ครูควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับนักเรียนเป็นสำคัญ โดยพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการปฏิบัติงานว่าเหมาะสมกับนักเรียนหรือไม่ เพียงใด

มีส่วนใดที่ควรปรับให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นเกิดประโยชน์สูงสุด ตามจุดมุ่งหมายของงานปฏิบัติแต่ละงาน

1.4 ครูควรพัฒนาหรือสร้างงานปฏิบัติขึ้นด้วยตนเอง โดยศึกษาจากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ แล้วนำมาประยุกต์เป็นงานปฏิบัติที่จะนำไปใช้ในห้องเรียน หลังจากการนำงานปฏิบัติไปทดลองใช้แล้วควรเก็บข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้งานปฏิบัติมีความสมบูรณ์แบบสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการวิจัย

2.1 ควรทำการวิจัยโดยการนำหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้ ตามเวลาที่กำหนดในโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อการศึกษาผลของการใช้หลักสูตรอย่างแท้จริง

2.2 ควรทำการวิจัยโดยนำหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดอื่นบ้าง เพื่อนำผลมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยทั่วไป

2.3 ควรทำการวิจัยโดยพัฒนาหลักสูตรแบบเน้นงานปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้กับผู้เรียนที่อยู่ในระดับสูงขึ้นไป

2.4 ควรทำการวิจัยเพื่อการศึกษากระบวนการในการปฏิบัติงาน การใช้ภาษาภายในกลุ่ม ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เรียน ผลของการใช้งานปฏิบัติแต่ละประเภท และการประเมินงานปฏิบัติ